

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 17 (6) ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ/Η
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ Αρ. (102 (I)/2005)**

**Για την ΣΜΠΕ που υποβλήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την
κατάρτιση του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή
της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ**

Αρ. Φακ. 02.10.013.010

1. Εισαγωγή - Σκοπός του προτεινόμενου Σχεδίου

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων με επιστολή του με Αρ. Φακ. 4.02.002.31, ημερομηνίας 23/10/2023, υπέβαλε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΜΠΕ), για το Προσχέδιο του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας. Επισημαίνεται ότι το οριστικό ΣΔΚΠ θα διαμορφωθεί μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης και την ολοκλήρωση της διαδικασίας της Στρατηγικής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

2. Διαδικασία εξέτασης της ΣΜΠΕ

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΣΜΠΕ, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 35 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η έγκριση του σχεδίου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Απόψεις ή παραστάσεις δεν υποβλήθηκαν από κανένα.

Η ΣΜΠΕ καλύπτει ολόκληρη την Κύπρο, επομένως δύναται να επηρεάσει όλες τις ΕΖΔ και ΖΕΠ που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και την Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ). Η αξιολόγηση του προτεινόμενου Σχεδίου κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατά

την εφαρμογή του, δε θα επηρεαστούν τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας των ΕΖΔ και ΖΕΠ και δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000. Ως εκ τούτου, μπορεί να προχωρήσει για περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Νόμο για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ορισμένων σχεδίων και/ή προγραμμάτων (Ν. 102(I)/2005).(Παράρτημα ΙΙΙ)

Η ΣΜΠΕ εξετάστηκε σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στις 06/12/2023. Τα μέλη τοποθετήθηκαν θετικά στην έγκριση του σχεδίου. Επιπρόσθετα το Υπουργείο Εσωτερικών, Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως απέστειλε γραπτώς τις απόψεις του επί συγκεκριμένων μέτρων τα οποία λήφθηκαν υπόψη στην ολοκλήρωση της ΣΜΠΕ

3. Περιγραφή του σχεδίου-Άξονες Δράσεις-Στόχοι

Το αντικείμενο της παρούσας μελέτης ΣΠΜΕ αποτελεί το 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ. Η εν λόγω Οδηγία αποσκοπεί στη θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες στην Κοινότητα.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει τις πρόνοιες της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στην Εθνική Νομοθεσία με την εφαρμογή του περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας Νόμο του 2010. Η εν λόγω εναρμονιστική νομοθεσία καθορίζει ως “Αρμόδια Αρχή” για την εφαρμογή της, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων .

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ απαιτείται η υλοποίηση τριών κυρίων σταδίων:

- Προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας (ΠΑΚΠ). Η 2^η ΠΑΚΠ εφαρμόζει παρόμοια μεθοδολογία με αυτή της 1^{ης} ΠΑΚΠ και βασίστηκε κυρίως σε δύο πυλώνες. Στη συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση πληροφοριών για τις ιστορικές πλημμύρες και στη χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών και γεωγραφικών δεδομένων για εντοπισμό των πηγών των πλημμυρών, τον προσδιορισμό των εκτεθειμένων στις πλημμύρες ανθρώπινων δραστηριοτήτων, ευαίσθητων υποδομών, σημαντικών περιβαλλοντικών περιοχών και περιοχών πολιτιστικής κληρονομιάς
- Καθορισμός Περιοχών Δυνητικού Σοβαρού Κινδύνου Πλημμύρας (ΠΔΣΚΠ) με βάση την ΠΑΚΠ οι οποίες αφορούν σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν ή είναι πιθανόν να προκύψουν στο μέλλον σημαντικοί κίνδυνοι πλημμύρας. Στον 1ο κύκλο εφαρμογής της Οδηγίας το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καθόρισε 19 ΠΔΣΚΠ. Στον 2ο Κύκλο εφαρμογής της Οδηγίας η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την αναγνώριση Περιοχών Δυνητικού Σημαντικού Κινδύνου Πλημμύρας ήταν παρόμοια με αυτή του 1ου κύκλου εφαρμογής με μικρές διαφοροποιήσεις. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση ήταν η μείωση του μεγέθους

λεκάνης απορροής των υδατορεμάτων που δυνητικά μπορούν να προκαλέσουν αιφνίδιες πλημμύρες με σημαντικές συνέπειες από τα 10 km² στα 5 km². Αναγνωρίστηκαν δεκαεννέα νέες Περιοχές Δυνητικού Σημαντικού Κινδύνου Πλημμυράς. Κάποιες περιοχές εφάπτονται σε υφιστάμενες περιοχές ΔΣΚΠ του 1ου κύκλου εφαρμογής. Οι 19 περιοχές ΔΣΚΠ του 1ου κύκλου διατηρούνται και αυτές και συνεπώς ο συνολικός αριθμός των ΠΔΣΚΠ είναι πλέον 38.

- Ετοιμασία Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμυράς και Χαρτών Κινδύνων Πλημμυράς για τις ΠΔΣΚΠ.
- Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμυράς.

Οι τέσσερις Άξονες Δράσης για τη Διαχείριση των Κινδύνων Πλημμυράς, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60 περιλαμβάνουν την (1) πρόληψη ζημιών από πλημμύρες (αποφυγή ανάπτυξης σε ζώνες πλημμυράς, προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης και ενσωμάτωση του κινδύνου πλημμυράς στα σχέδια ανάπτυξης, (2) την προστασία με τη λήψη μέτρων (κατασκευαστικών και μη) για τη μείωση της πιθανότητας πλημμυράς, (3) ετοιμότητα για τους τρόπους αντίδρασης και ανταπόκρισης του κοινού σε επεισόδια πλημμυράς και (4) αποκατάσταση για την ταχύτερη δυνατή επιστροφή σε κανονικές συνθήκες καθώς και μετριασμό των επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Για τον κάθε περιβαλλοντικό τομέα εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο που τον διέπει, βάσει εθνικών, κοινοτικών και διεθνών νόμων, κανόνων και συμφωνιών, καθώς και τα σχετικά με το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών Κύπρου πλαίσια, προγράμματα, σχέδια δράσεις κλπ. Παράλληλα, αναγνωρίζονται οι περιβαλλοντικοί τομείς και στόχοι που είναι σημαντικοί για το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης. Περαιτέρω, δίνεται η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών στόχων για τον κάθε περιβαλλοντικό τομέα καθώς και ο συσχετισμός τους με τους περιβαλλοντικούς στόχους που θεωρήθηκαν σημαντικοί για το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών Κύπρου καθώς επίσης και για το 2ο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Κύπρου. Βάσει των πιο πάνω πραγματοποιείται η αποτίμηση των επιπτώσεων από συγκεκριμένες παρεμβάσεις των αξόνων προτεραιότητας/δράσης του προγράμματος σε σχετικούς περιβαλλοντικούς στόχους και δείκτες και προτείνονται μέτρα αποφυγής ή αντιμετώπισης των επιπτώσεων. Η ανάλυση γίνεται κατά περιβαλλοντικό στόχο και άξονα προτεραιότητας. Τέλος γίνεται συσχέτιση μεταξύ περιβαλλοντικών στόχων και των αξόνων δράσης του Προγράμματος που απορρέουν από το 1ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμυράς Κύπρου.

Στην ΣΜΠΕ προτείνονται μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπου και εάν έχει κριθεί ότι απαιτούνται μέτρα ανά περιβαλλοντικό τομέα που έχει εξεταστεί. Περαιτέρω προτείνονται δείκτες και πλαίσιο παρακολούθησης που θα βοηθήσουν στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών (Σχέδιο Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης). Επίσης, περιγράφονται οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά την ετοιμασία της Μελέτης οι οποίες αφορούν τον βαθμό αβεβαιότητας των μοντέλων πρόβλεψης της κίνησης των πλημμυρικών παροχών στις ΠΔΣΚΠ και τον καθορισμό Μεθοδολογίας Σύνταξης της ΣΜΠΕ για Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών.

4. Επιπτώσεις στο περιβάλλον από την υλοποίηση του Σχεδίου

Το πρόγραμμα μέτρων για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας για τις Πλημμύρες θα επηρεάσει τον καθένα από τους περιβαλλοντικούς στόχους όπως αυτοί τίθενται ανά περιβαλλοντικό τομέα που ενδεχομένως επηρεάζεται.

Οι περιβαλλοντικοί τομείς για τους οποίους έλαβε χώρα η ΣΜΠΕ περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τους προβλεπόμενους στην εγχώρια (Νόμος 102(I) 2005) και ευρωπαϊκή νομοθεσία (Οδηγία 2001/42/ΕΚ) περιβαλλοντικούς τομείς, και είναι η ποιότητα του αέρα, το κλίμα, το έδαφος, ο πληθυσμός, η ποιότητα των κολυμβητικών και επιφανειακών υδάτων, η κατανάλωση και τα αποθέματα νερού, το ανθρωπογενές περιβάλλον, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτισμική κληρονομιά, η βιοποικιλότητα (συμπεριλαμβανόμενων: οικοσυστημάτων, οικοτόπων πανίδας και χλωρίδας), τα τοπιολογικά χαρακτηριστικά, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου/τομεακή κατανομή εκπομπών, τα υγρά απόβλητα, τα στερεά απορρίμματα, η ενέργεια, οι μεταφορές και οι διασυνοριακές επιπτώσεις.

Οι παραπάνω περιβαλλοντικοί τομείς θα επηρεαστούν θετικά είτε άμεσα (ύδατα, τοπίο, έδαφος), είτε έμμεσα (βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα, ανθρώπινη υγεία) από την εφαρμογή των προνοιών του 2ου Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας στην Κύπρο (περιορισμός των πλημμυρικών φαινομένων, αύξηση της αξιοποίησης πλημμυρικού νερού, αποκατάσταση ανθρωπογενώς διαμορφωμένων στοιχείων κ.λ.π.).

Παράλληλα, ενδέχεται σε κάποιους τομείς να προκύψουν έμμεσες μικρής κλίμακας πιέσεις και ενδεχομένως αρνητικές επιπτώσεις, όπως στις χρήσεις γης και γενικότερα σε κάποιες παραγωγικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα είναι πιθανοί κάποιοι περιορισμοί χωροθέτησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ. Ακόμα, έμμεσες βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στις υφιστάμενες χρήσεις αναμένονται, λόγω των περιορισμών και των μέτρων προστασίας και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που ενδεχομένως νομοθετηθούν, οι οποίες όμως αντισταθμίζονται λόγω των μακροπρόθεσμων ωφελειών που θα προκύψουν από την αυξημένη πλημμυρική προστασία. Οι παραπάνω αρνητικές επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα είναι μικρής έκτασης και έντασης και ότι δεν παρουσιάζουν στρατηγικό χαρακτήρα.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα ΣΜΠΕ βασίστηκε στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στις ΣΠΜΕ των προηγούμενων ΣΔΛΑΠ και ΣΔΚΠ και χωρίζεται στα ακόλουθα τέσσερα βήματα:

- Καθορισμός των σχετικών με το υπό εξέταση πρόγραμμα περιβαλλοντικών τομέων.
- Εξέταση του θεσμικού πλαισίου που τους διέπει, βάσει εθνικών, κοινοτικών και διεθνών νόμων, κανόνων και συμφωνιών, καθώς και τα σχετικά με το υπό εξέταση 2οΣΔΚΠ Κύπρου (2022-2027) πλαίσια, προγράμματα, σχέδια δράσεις κλπ
- Συσχέτιση των αξόνων προτεραιότητας με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί για κάθε περιβαλλοντικό τομέα, και ανάλυση βάσει των

- περιβαλλοντικών δεικτών (βλ. προηγούμενη υποσημείωση) με αποτέλεσμα μια πρώτη εκτίμηση των θετικών / αρνητικών επιπτώσεων συγκεκριμένων αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων σε σχέση με τους περιβαλλοντικούς στόχους που θεωρήθηκαν σημαντικοί για το υπό εξέταση 2ο ΣΔΚΠ Κύπρου (2022-2027)
- Αποτίμηση των επιπτώσεων από συγκεκριμένες παρεμβάσεις ή ομάδες παρεμβάσεων των αξόνων προτεραιότητας/δράσης του προγράμματος σε σχετικούς περιβαλλοντικούς στόχους και δείκτες και προτείνονται μέτρα αποφυγής ή αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

5. Μέτρα μείωσης επιπτώσεων στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

Τα μέτρα του προγράμματος κατηγοριοποιήθηκαν βάσει της Οδηγίας και τα Κατευθυντήρια Κείμενα της Κοινής Στρατηγικής για την εφαρμογή της στους ακόλουθους Άξονες Δράσης (ΑΔ):

- Πρόληψη (ΑΔ1)
Πρόληψη ζημιών από πλημμύρες με α) αποφυγή κατασκευής σπιτιών και βιομηχανιών σε ζώνες πλημμύρας, β) προσαρμογή των αποδεκτών πλημμυρικού κινδύνου και ενσωμάτωση του πλημμυρικού κινδύνου στα μελλοντικά σχέδια ανάπτυξης και γ) προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης.
- Προστασία (ΑΔ2)
Λήψη μέτρων, κατασκευαστικών και μη κατασκευαστικών, για τη μείωση της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα σε συγκεκριμένες περιοχές.
- Ετοιμότητα (ΑΔ3)
Πληροφόρηση του κοινού για τους κινδύνους και για το πώς πρέπει να αντιδράσουν σε επεισόδια πλημμύρας·
Σχέδια και μέτρα έκτακτης ανταπόκρισης σε περίπτωση πλημμύρας.
- Αποκατάσταση (ΑΔ4)
- Επιστροφή στις κανονικές συνθήκες το ταχύτερο δυνατό και μετριασμός κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Τα μέτρα που προτείνονται για τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ανά περιβαλλοντικό μέσο, αναλύονται πιο κάτω:

I. Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα

- Λήψη περιοριστικών μέτρων ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής και λειτουργίας των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ενσωματωθούν κατάλληλες διασφαλίσεις (χρηματικές ροές) στον προϋπολογισμό των έργων για μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας. Επίσης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες σε νερό των ειδών που συναντώνται στις περιοχές όπου προβλέπονται έργα και αν κριθεί σκόπιμο να γίνουν ειδικές μελέτες οικολογικής αξιολόγησης αυτών. Τέλος, συστήνεται να μην κατασκευαστούν τα έργα κατά την περίοδο αναπαραγωγής της πανίδας της εκάστοτε περιοχής

- Κατά την ενσωμάτωση του πλημμυρικού κινδύνου στα μελλοντικά σχέδια ανάπτυξης, να λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική νομοθεσία με σκοπό την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής παραμέτρου στο σχεδιασμό
- Βελτίωση του μηχανισμού καταγραφής και αποτίμησης ζημιών από πλημμύρες ώστε να επιτυγχάνεται αφενός μεν καλύτερη γνώση του φαινομένου και αφετέρου δυνατότητα ανάπτυξης μηχανισμού αποκατάστασης βιοποικιλότητας

II. Έδαφος

- Εφαρμογή των μέτρων και όρων που θα επιβληθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας και επιπρόσθετα κατά το σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων να ενσωματωθούν μέτρα αντιδιαβρωτικής προστασίας της κοίτης των ποταμών.
- Να περιληφθούν στο μηχανισμό καταγραφής και αποτίμησης των ζημιών από πλημμύρες και οι περιβαλλοντικές ζημιές στο έδαφος πέραν των απωλειών στην γεωργική παραγωγή.

III. Κατανάλωση των αποθεμάτων νερού

- Να διερευνηθεί εάν και κατά πόσο είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη το υδατικό ισοζύγιο των κατάντη υπόγειων υδροφορέων κατά το σχεδιασμό των έργων ανάσχεσης, έτσι ώστε αν κριθεί αναγκαίο να ενσωματωθούν στο σχεδιασμό πρακτικές απελευθέρωσης της πλημμυρικής παροχής με τρόπο τέτοιο που να ωφελείται ο εμπλουτισμός των υπόγειων συστημάτων.

IV. Προστασία και ποιότητα των επιφανειακών υδάτων

- Κατά τη φάση κατασκευής των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας να ληφθούν κατάλληλα μέτρα και περιορισμοί για την προστασία της ποιότητας των επιφανειακών υδάτων όπως αυτά προκύπτουν κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους

V. Ποιότητα του αέρα – Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

- Τήρηση μέτρων, όρων και περιορισμών όπως προκύπτουν κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των επί μέρους έργων (πχ. περιορισμός των χωματουργικών εργασιών στις απολύτως απαραίτητες, λήψη μέτρων για τον περιορισμό της σκόνης, κ.α.).

VI. Υλικά περιουσιακά στοιχεία

- Εκτενής διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους για τις επερχόμενες μεταβολές, ικανός χρόνος προσαρμογής στις νέες ρυθμίσεις, καθώς και τυχόν μεταβατικές διατάξεις με στόχο την περαιτέρω αύξηση της αξίας των υλικών περιουσιακών στοιχείων παράλληλα με την ήπια προσαρμογή των πολιτών.
- Να ληφθεί υπόψη κατά τη χωροθέτηση των έργων προστασίας η τρέχουσα αξία της γης στις γειτονικές περιοχές και να χρησιμοποιηθεί στην οικονομοτεχνική ανάλυση (κόστους οφέλους).
- Να υπάρχει μέριμνα έτσι ώστε να γίνεται επικαιροποίηση των αξιών βάση των γενικότερων οικονομικών δεδομένων της εκάστοτε χρονικής περιόδου.

VII. Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

- Για έργα αντιπλημμυρικής προστασίας που πρόκειται να λάβουν χώρα εντός ή πλησίον χώρων αρχαιολογικού - πολιτιστικού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να τηρηθούν οι όποιοι όροι, μέτρα και περιορισμοί επιβληθούν από τις αρμόδιες αρχαιολογικές υπηρεσίες και να υπάρχει πρόβλεψη δαπάνης στον προϋπολογισμό των έργων για σωστικές ανασκαφές σε περίπτωση αρχαιολογικών ευρημάτων ή/και ευρημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Κατά τη βελτίωση του μηχανισμού καταγραφής και αποτίμησης να περιλαμβάνεται και η καταγραφή τυχόν ζημιών στην πολιτισμική κληρονομιά

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Βάσει των απόψεων και προβληματισμών της Επιτροπής Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και / ή Προγράμματα και τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί με τα πορίσματα της ΣΜΠΕ και δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις/όρους, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι.

*Χρυστάλλα Νησιώτου
για Αν. Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
22 Δεκεμβρίου 2023*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

Για την ΣΜΠΕ που υποβλήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την κατάρτιση του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ

1. Να καταρτιστεί και να υλοποιηθεί από την Αρμόδια Αρχή σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες αρχές κατάλληλο σχέδιο παρακολούθησης όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ. Τα αρχικά πορίσματα του προγράμματος παρακολούθησης να ετοιμαστούν εντός 6 μηνών από την έκδοση της παρούσας Γνωμάτευσης και να υποβληθούν στο Τμήμα Περιβάλλοντος, και μετέπειτα, τα επικαιροποιημένα στοιχεία/ δεδομένα να αποστέλλονται ετησίως, όχι αργότερα από τις 20 Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους. Σε περίπτωση που στα αποτελέσματα του Σχεδίου Παρακολούθησης διαφαίνεται σημαντική απόκλιση από την υλοποίηση των στόχων του 2^{ου} ΣΔΚΠ, οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να προβαίνουν κατά το δυνατό σε διορθωτικές ενέργειες.
2. Πριν την υλοποίηση των έργων τα οποία εμπίπτουν στα Παραρτήματα των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων 2018 μέχρι 2023 ή /και εμπίπτουν σε προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και προγραμματίζονται να πραγματοποιηθούν στα πλαίσια του 2^{ου} ΣΔΚΠ, να υποβληθούν οι ανάλογες Μελέτες Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, σύμφωνα με τις διατάξεις των προνοιών των Νόμων του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από ορισμένα έργα, 127 (Ι)/2018 και του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής, 153 (Ι)/2003 (αν απαιτείται) και τυχόν τροποποιήσεων των εν λόγω νόμων.
3. Η χωροθέτηση των υπό αναφορά έργων να μη προξενεί σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στα οικοσυστήματα. Κατά το σχεδιασμό να αποφεύγεται ο αποκλεισμός στενών λωρίδων γης μεταξύ των νέων έργων και να επιδιώκεται η συνδυασμένη χρήση των χώρων.
4. Να εκδίδεται Πιστοποιητικό Συμβατότητας για το Περιβάλλον από την Περιβαλλοντική Αρχή, για τα έργα, όπου απαιτείται.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

5. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ως καθ' ύλην αρμόδια αρχή να αποστέλλει τα αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου πλημμύρας στο Τμήμα Πολεοδομίας κα

Οικήσεως, ούτος ώστε να γίνει ενσωμάτωσή τους, κατά την αναθεώρηση στο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό μέσα από τα Σχέδια Ανάπτυξης (Τοπικά Σχέδια, Σχέδια Περιοχής και Δήλωση πολιτικής για την Ύπαιθρο).

6. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων να ενημερώσει τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες για τα αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου πλημμύρας, ούτος ώστε να γίνει ενσωμάτωσή τους, σε Σχέδια και πολιτικές του Κράτους έτσι ώστε να αποφεύγονται σχεδιασμοί οι οποίοι συμβάλλουν στο φαινόμενο της πλημμύρας και αφορούν το μπάζωμα των υδατορεμάτων την επίστρωση τους με μπετόν, την καναλοποίηση τους, την αποψίλωση φυσικής βλάστησης, τις επεμβάσεις σε υγράτους και των επεμβάσεων τον ποταμών που ρέουν σε αυτούς.
7. Κατά την αδειοδότηση νέων κατασκευών και υποδομών να διατηρείται ζώνης προστασίας, κατά μήκος των υδατορεμάτων και εντός των υδατορεμάτων, να αποφεύγονται οποιεσδήποτε υποδομές οι οποίες έχουν επιπτώσεις στην υδρομορφολογία των ποταμών και υγροτόπων και της λεκάνης απορροή ποταμού κυρίως των αργακιών, οι εγκαταστάσεις ρυπογόνων δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ και να διασφαλίζεται ότι δεν θα μεταβληθούν οι υποστρωματικοί παράγοντες που επηρεάζουν την διατήρηση των ποτάμιων οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας.
8. Να αξιοποιηθούν τα υφιστάμενα έργα ταμίευσης για ανάσχεση πλημμυρικών παροχών.
9. Να γίνει ενσωμάτωση κατάλληλων διασφαλίσεων στον προϋπολογισμό των νέων έργων για μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας, την υλοποίηση έργων εμπλουτισμού και ανάσχεσης πιθανής πλημμύρας στις κοίτες των ποταμών ανάντη των ΠΔΣΚΠ, εφαρμογή αειφόρων πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των επιφανειακών απορροών, προστασία υδατορευμάτων από ανεξέλεγκτες απορρίψεις, επεμβάσεις και μπάζωμα, προώθηση πράσινης υποδομής, εποπτεία/συντονισμός εκτέλεσης και συντήρησης αντιπλημμυρικών έργων, αποκατάσταση συνέχειας σημαντικών υδατορεμάτων και βελτίωση υδραυλικών χαρακτηριστικών υδατορεμάτων.
10. Να ενισχυθεί ο μηχανισμός προειδοποίησης για έκτακτα καιρικά και πλημμυρικά φαινόμενα, καθώς και για τα σχέδια Αντιμετώπισης Ακραίων Καιρικών Φαινομένων βάση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων των Χαρτών Επικινδυνότητας και του Κινδύνου Πλημμύρας. Επιπλέον, προτείνεται η κατάρτιση σχεδίου ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, έναντι πλημμυρικού κινδύνου.
11. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, να προτείνει στις αρμόδιες αρχές να καταγράψουν τα αποτυπώματα πλημμύρας για την καλύτερη γνώση του φαινομένου με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου πρόληψης και της απόδοσης των

μηχανισμών αντιμετώπισης/αποκατάστασης, καθώς και την προώθηση της ιδιωτικής ασφάλισης έναντι πλημμύρας.

12. Να γίνεται παρακολούθηση σε όλα τα υδάτινα σώματα για την διατήρησή τους και κυρίως των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών τους.
13. Να γίνεται παρακολούθηση των στοιχείων του τοπίου, όπως της κατάστασης των αργακιών και άλλων στοιχείων του τοπίου τα οποία συμβάλλουν στον μετριασμό του κινδύνου πλημμύρας.
14. Να γίνει προσδιορισμός των ανθρωπογενών πιέσεων και αξιολόγηση των επιπτώσεων στα υδάτινα σώματα κυρίως ως προς τις σημαντικές υδρομορφολογικές αλλοιώσεις, τις επεμβάσεις στα ποτάμια οικοσυστήματα και αργάκια ως και στα κανάλια που διαπερνούν τις πόλεις.
15. Οι πρακτικές/έργα που θα χρησιμοποιηθούν να εφαρμόζουν τα κριτήρια του Σχεδίου Δράσεως για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, με στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας.
16. Να αποφεύγονται οι επεμβάσεις και υδρολογικές αλλοιώσεις (εκχερσώσεις με μπουλντόζα, επιστρώσεις με μπετόν, κτλ.), σε κοίτες και πρηνή ποταμών και ρεμάτων και η αποψίλωση της βλάστησης.
17. Να αποφεύγεται, ως θέμα προτεραιότητας το σφράγισμα εδάφους (τσιμέντωση) με μπετόν των ρεμάτων και ποταμών καθώς και το μπάζωμά τους και η υδρολογική αλλοίωση (εκτροπή κτλ).
18. Να αποφεύγεται η υπογειοποίηση των ποταμών και να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή των υδάτινων σωμάτων.
19. Να απαγορεύεται η φύτευση χωροκατακτητικών ξένων ειδών, ενώ τυχόν αποκατάσταση οικοτόπων με φυτεύσεις (ιθαγενή/αυτοφυή είδη) σε υδάτινα σώματα να γίνεται κατόπιν συνεννόησης με τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Περιβάλλοντος και Τμήμα Δασών) και να γίνει προσπάθεια διαφύλαξης της βιοποικιλότητας των οικοσυστημάτων (οικότοποι και είδη).
20. Να απαγορευθούν όλες οι επεμβάσεις που γίνονται σε υδατορέματα, τόσο σε αστικό όσο και υπαίθριο τοπίο (στοιχεία τοπίου) και να προταθούν μέτρα αποκατάστασης σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν επεμβάσεις.
21. Να εφαρμοστούν οι αρχές του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών, όπως παρακολούθηση των παράκτιων υδροφόρων στρωμάτων και των δυναμικών περιοχών επαφής ή διεπαφής μεταξύ γλυκού και αλμυρού ύδατος, που ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά από την εξαγωγή υπόγειου ύδατος ή από απορρίψεις στο φυσικό περιβάλλον.

22. Να γίνει προσπάθεια για απομάκρυνση των οριζόντιων εμποδίων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων υδάτινων σωμάτων που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία (κυρίως μπετόν).
23. Να διατηρηθούν το ποτάμιο οικοσύστημα, οι υγρότοποι, τα αργάκια και οι εκβολές ποταμών, και τα υδρομορφολογικά χαρακτηριστικά των υδάτινων σωμάτων.
24. Να αποφευχθεί η υποβάθμιση/απώλεια/κατακερματισμός των ποτάμιων οικοσυστημάτων, των οικοτόπων των ειδών που εξαρτώνται από το υδάτινο στοιχείο και κυρίως των απειλούμενων και ενδημικών ειδών (συμπεριλαμβανομένων των βιοτόπων που διαβιούν) και διατήρηση και η δυνατόν αύξηση του συνολικού αριθμού των σπονδυλωτών ειδών.
25. Το πρόγραμμα παρακολούθησης των επιπτώσεων από το 2^ο ΣΔΚΠ να εφαρμοστεί παράλληλα με το πρόγραμμα παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

22.12.2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

A. Η παρακολούθηση του Σχεδίου απαιτείται μέσω δράσεων τριών επιπέδων:

1. Σε πρώτο στάδιο, απαιτείται η καταγραφή των παρακάτω δεικτών για την υφιστάμενη κατάσταση, την ενδιάμεση και μια τελική φάση. Τα αποτελέσματα από τις τρεις φάσεις να αξιολογηθούν και να ληφθούν σε περίπτωση που απαιτείται μέτρα, στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος.
2. Στο δεύτερο στάδιο απαιτείται η ευρύτερη παρακολούθηση των περιβαλλοντικών μεταβολών στην Κύπρο, μέσω μιας διετούς έκθεσης που θα καταγράφει και θα αναλύει τις μεταβολές σε ένα ευρύτερο σύνολο περιβαλλοντικών μεταβλητών.
3. Στο τρίτο στάδιο, απαιτείται μια λεπτομερής αποτίμηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που έχουν επέλθει και η διάγνωση της αναγκαιότητας ή μη για ανάληψη διορθωτικών δράσεων. Το χρονικό σημείο επιλέγεται ώστε αφενός να έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση του Σχεδίου και αφετέρου να υπάρχουν περιθώρια για ανάληψη επανορθωτικών μέτρων.

B. Δείκτες που πρέπει να περιλαμβάνονται κατά την υλοποίηση του σχεδίου παρακολούθησης

- Αριθμός και έκταση φυσικών περιοχών που καταλαμβάνονται από νέα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Αριθμός και έκταση φυσικών περιοχών που προστατεύονται από πλημμυρικά φαινόμενα.
- Κατάληψη γης από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Συνολική έκταση καλλιεργούμενων εκτάσεων και βοσκοτόπων που καταλαμβάνονται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Ποσοστό πληθυσμού που απολαμβάνει αυξημένη αντιπλημμυρική προστασία.
- Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται από τον αναβαθμισμένο μηχανισμό προειδοποίησης έκτακτων καιρικών φαινομένων.
- Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται από Σχέδια Αντιμετώπισης Ακραίων Πλημμυρικών Φαινομένων.
- Ποσοστό πληθυσμού που ωφελήθηκε από τις δράσεις αποκατάστασης.
- Πλήθος χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημείων που επηρεάστηκαν από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Πλήθος χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημείων που ωφελούνται από το καθεστώς αυξημένης αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Πλήθος περιβαλλοντικών υποδομών που ωφελούνται από το καθεστώς αυξημένης περιβαλλοντικής προστασίας.
- Μήκος αποχετευτικού δικτύου που προστατεύεται έναντι πλημμυρικών φαινομένων.
- Καταγραφή αριθμού έργων που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του σχεδίου και έκταση φυσικών περιοχών που θα καταλαμβάνουν.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

22.12.2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ(Screening) ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ 2015

2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ

Αρ. Φακ: 02.10.013.010

Εισαγωγή:

Η Οδηγία 2007/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας έχει ως στόχο τη θέσπιση ενός πλαισίου μέτρων για τη μείωση των κινδύνων πλημμύρας στην ΕΕ μέσω της αξιολόγησης των κινδύνων πλημμύρας σε λεκάνες απορροής ποταμού και παράκτιες περιοχές, τη χαρτογράφηση των περιοχών που κινδυνεύουν από σημαντικές πλημμύρες και την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας βασισμένων στη στενή συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η Γεωγραφική Μονάδα Εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ, είναι η Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού. Σε εφαρμογή του άρθρου 3 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά 2000/60/ΕΚ, ολόκληρη η νήσος Κύπρος έχει προσδιοριστεί ως μία Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ), η οποία αποτελείται από το σύνολο των εβδομήντα (70) λεκανών απορροής. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει τις πρόνοιες της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο Κυπριακό Δίκαιο με τους εναρμονιστικούς περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας Νόμους του 2010 και 2012 (Βασικός Ν.70(Ι)2010 και Τροποποιητικός Νόμος Ν153(Ι)2012 περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας). Η εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου αναστέλλεται σε περιοχές στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Το Μνημόνιο

Συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, που αφορά την ευθύνη για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου για τις περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας, προνοεί την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τις Πλημμύρες στις συγκεκριμένες περιοχές.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για το 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου, για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ, αφορά την 1^η φάση του 2^{ου} κύκλου εφαρμογής της Νομοθεσίας και περιλαμβάνει αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας (ΠΑΚΠ) και Καθορισμό Αναθεωρημένων Περιοχών Δυνητικού Σημαντικού Κινδύνου Πλημμύρας για τη χώρα.

Περιγραφή Σχεδίου:

Η παρούσα Έκθεση αφορά το 2^ο ΣΔΚΠ σε επίπεδο ΠΛΑΠ Κύπρου και η αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας εφαρμόζεται και στις 38 ΠΑΚΠ.

Προκειμένου να αποφευχθούν και να μειωθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις που απορρέουν από πλημμύρες, καταρτίζονται ΣΔΚΠ σε επίπεδο ΠΛΑΠ, με βάση τους ΧΕΠ και ΧΚΠ. Τα ΣΔΚΠ έχουν στόχο τη μείωση των δυνητικών αρνητικών συνεπειών των πλημμυρών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά, την οικονομική δραστηριότητα ή/και στη μείωση πιθανοτήτων πλημμύρας (με κατασκευαστικά ή μη έργα). Το ΣΔΚΠ περιλαμβάνει μέτρα για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων, εστιάζοντας σε τέσσερις Άξονες Δράσης (ΑΔ) που αφορούν στην πρόληψη (ΑΔ1), προστασία (ΑΔ2), ετοιμότητα (ΑΔ3) και αποκατάσταση (ΑΔ4).

Σχέση με Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ):

Το Σχέδιο καλύπτει ολόκληρη την Κύπρο, επομένως δύναται να επηρεάσει όλες τις ΕΖΔ και ΖΕΠ που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και την Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ), οι οποίες στο σύνολο είναι 69.

Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών:

Οι ΕΖΔ καθορίζονται ως τέτοιες λόγω της παρουσίας σημαντικών ειδών και τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι και ΙΙ της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Οι ΖΕΠ καθορίζονται ως τέτοιες λόγω της παρουσίας ειδών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ) που αναπαράγονται σε αυτές σε σημαντικούς αριθμούς ή/και

για είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα σε αυτές.

Συνολικά, οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο καλύπτουν έκταση 168100 ha.

Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή του προτεινόμενου Σχεδίου:

Οι περιβαλλοντικοί παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν από την εφαρμογή του 2^{ου} ΣΔΚΠ είναι (α) Ανθρώπινη υγεία, (β) τοπίο, έδαφος και μορφολογία, (γ) φυσικοί οικοτόποι, βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα και (δ) ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδατικών πόρων των ΠΔΣΚΠ.

Γενικά, οι συγκεκριμένοι παράμετροι αναμένεται ότι θα επηρεαστούν θετικά είτε έμμεσα είτε άμεσα, από την εφαρμογή των προνοιών και γενικότερα των Αξόνων Δράσης (ΑΔ) του 2^{ου} ΣΔΚΠ.

Οι ΑΔ καθώς και τα αντίστοιχα μέτρα τους, ενδέχεται να επιφέρουν παράλληλα και κάποιες έμμεσες, βραχυπρόθεσμες και μικρής κλίμακας πιέσεις και ενδεχομένως αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την υφιστάμενη χρήση γης. Για παράδειγμα, είναι πιθανοί κάποιοι περιορισμοί χωροθέτησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ. Ακόμα, αναμένονται έμμεσες, βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στις υφιστάμενες χρήσεις. Αυτό μπορεί να είναι αποτέλεσμα των περιορισμών και μέτρων προστασίας και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που ενδεχομένως νομοθετηθούν, οι οποίες επιπτώσεις ωστόσο αντισταθμίζονται λόγω μακροπρόθεσμων ωφελειών που θα προκύψουν από την αυξημένη πλημμυρική προστασία. Οι αναφερθέντες επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα είναι μικρής έκτασης και έντασης και δεν παρουσιάζουν στρατηγικό χαρακτήρα.

Για τις ανάγκες εκτίμησης των επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο, τα μέτρα και δράσεις του Σχεδίου έχουν ομαδοποιηθεί σε 4 Άξονες Δράσεις (ΑΔ), ως ακολούθως:

ΑΔ1: Πρόληψη:

Ο ΑΔ1 αφορά την πρόληψη ζημιών από πλημμύρες με (α) αποφυγή κατασκευής σπιτιών και βιομηχανικών κτιρίων σε ζώνες πλημμύρας, (β) προσαρμογή των αποδεκτών πλημμυρικού κινδύνου και ενσωμάτωση του πλημμυρικού κινδύνου στα μελλοντικά σχέδια ανάπτυξης και, (γ) προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης (π.χ. χώροι πρασίνου, ανοικτές αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.λπ.).

ΑΔ2: Προστασία:

Προτείνεται η λήψη μέτρων, κατασκευαστικών και μη, για τη μείωση της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα σε συγκεκριμένες περιοχές.

ΑΔ3: Ετοιμότητα:

Προτείνεται η πληροφόρηση του κοινού για τους κινδύνους και για το πώς πρέπει να αντιδράσουν σε επεισόδια πλημμύρας, προτείνονται σχέδια και μέτρα έκτακτης ανταπόκρισης σε περίπτωση πλημμύρας.

ΑΔ4: Αποκατάσταση:

Προτείνεται η επιστροφή στις κανονικές συνθήκες το ταχύτερο δυνατό και μετριασμός κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Τα αντίστοιχα μέτρα του κάθε Άξονα Δράσης αφορούν την περίοδο 2022-2027.

Σε επίπεδο Σχεδίου, με βάση τα μέτρα που προτείνονται ανά άξονα, δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Σε επίπεδο έργων όπως τεχνικά έργα αντιπλημμυρικής προστασίας (π.χ. παρεμβάσεις για τη ρύθμιση/ανάσχεση της ροής), κατά περίπτωση και ανάλογα της χωροθέτησης, θα αξιολογείται σε επίπεδο έργου κατά πόσο θα πρέπει να εκπονείται ΕΟΑ σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015.

Συμπέρασμα:

Με βάση τα πιο πάνω, η αξιολόγηση του προτεινόμενου Σχεδίου κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), καταλήγει στο συμπέρασμα ότι κατά την εφαρμογή του, δε θα επηρεαστούν τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας των ΕΖΔ και ΖΕΠ.

Ως εκ τούτου, μπορεί να προχωρήσει για περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Νόμο για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ορισμένων σχεδίων και/ή προγραμμάτων (Ν. 102(I)/2005).

Τομέας Προστασίας της Φύσης και της Βιοποικιλότητας

Νοέμβριος 2023

